

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4113-001-03/2014
D/14/504

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/14/504 – Przygotowanie szkół do objęcia obowiązkiem szkolnym dzieci sześciolatków
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Mariusz Lenkiewicz – inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89577 z dnia 18 kwietnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 313 im. Polskich Odkrywców (dalej: Szkoła), 02-784 Warszawa, ul. Cybisa 1
Kierownik jednostki kontrolowanej	Alicja Patalas – Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 313 im. Polskich Odkrywców w Warszawie (dalej: Dyrektor Szkoły) (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ przygotowanie Szkoły do objęcia dzieci sześciolatków obowiązkiem szkolnym.

Ocenę pozytywną uzasadniają zrealizowane przez dyrektora Szkoły działania w zakresie zapewnienia uczniom właściwych warunków lokalowych, wyposażenia technicznego oraz odpowiedniej opieki wychowawczej przed i po zajęciach dydaktycznych, poprzez: wydzielenie w przestrzeni szkoły wyodrębnionej strefy dla uczniów najmłodszych (sześciolatków), dostosowanie sanitariatów do wzrostu uczniów najmłodszych, zorganizowanie świetlicy szkolnej oraz umożliwienie korzystania w Szkole z ciepłego posiłku w pomieszczeniu do tego przeznaczonym, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych umożliwiających rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów z klas I-III oraz współpraca z odpowiednio przygotowaną kadrą nauczycieli do edukacji uczniów sześciolatków.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niedostosowania do wzrostu 17 uczniów (tj. zgodnie z zasadami ergonomii) mebli szkolnych w salach lekcyjnych oraz stołów i krzeseł w stołówce szkolnej, wbrew wymogom § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach²,
- zorganizowania grup świetlicowych, o liczebności przekraczającej (w przypadku czterech grup) 25 uczniów, czym naruszono wymóg § 7 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół³.

Uwagi NIK dotyczą nieosiągnięcia części zalecanych warunków i sposobów realizacji pierwszego etapu kształcenia określonych w ust. 3 i 11 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół⁴.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2003 r., Nr 6 poz. 69 ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny”.

³ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie ramowych statutów szkół publicznych”.

⁴ Zwanych dalej: „Zalecanymi warunkami”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie przez szkołę warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich

1.1. W roku szkolnym 2013/2014 w Szkole zorganizowano siedem oddziałów klas I-III⁵, dla których przeznaczono cztery sale lekcyjne⁶. Uczęszcza do nich łącznie 150 uczniów, w tym: 41 do dwóch oddziałów klasy pierwszej (18 w klasie Ia i 23 w Ib), 50 – do dwóch oddziałów klasy drugiej (po 27) oraz 59 – do trzech oddziałów klasy trzeciej (18 w klasie IIIa, 20 w klasie IIIb i 21 w IIIc). W roku szkolnym 2013/2014 naukę rozpoczęło 18 sześciolatków, co stanowiło 43,9% ogółu pierwszoklasistów⁷. (dowód: akta kontroli str. 11-21, 80)

Przeznaczenie czterech sal lekcyjnych do nauczania uczniów z siedmiu oddziałów wpływało na tzw. „zmianowość”, która polegała na wykorzystaniu tej samej sali lekcyjnej przez dwa różne oddziały⁸. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że jedyną przyczyną zastosowania takiego rozwiązania jest niewystarczająca liczba sal lekcyjnych, dodatkowo zaznaczając, iż podejmowane są działania „[...] aby uczniowie oddziałów, które są objęte nauczaniem na zmiany były z jednego rocznika, co ułatwia dostosowanie pomieszczeń do wymogów ergonomii”.

Na przyszły rok szkolny 2014/2015 w Szkole zaplanowano utworzenie sześciu oddziałów klas I-III (o jeden oddział mniej niż w bieżącym roku szkolnym), w tym:

- dwa oddziały klasy pierwszej (liczący po 25 uczniów każdy),
- dwa oddziały klasy drugiej (liczący odpowiednio 18 i 23 uczniów),
- dwa oddziały klasy trzeciej (po 25 uczniów każdy).

(dowód: akta kontroli str. 11-21, 72-73, 163-165)

1.2. W roku szkolnym 2014/2015 zaplanowano utworzenie dwóch oddziałów klasy pierwszej, dla których przeznaczono dwie sale lekcyjne. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że „[...] od 1 września dla uczniów klas pierwszych zaplanowane są dwie sale: nr 51 i 58 w wydzielonym skrzydle szkoły, w którym na dzień dzisiejszy uczą się sześciolatkowie z oddziału przedszkolnego i klasy Ia”, wskazując tym samym, iż w stosunku do oddziałów pierwszych nie przewiduje się w przyszłym roku szkolnym prowadzenia zajęć dydaktycznych w systemie zmianowym. (dowód: akta kontroli str. 11-21, 163-165)

1.3. Oględziny dwóch sal lekcyjnych, z których w roku szkolnym 2013/2014 korzystali uczniowie oddziałów klasy pierwszej (nr 35 i 51) wykazały:

- brak (w sali lekcyjnej nr 35) wyodrębnionej, odpowiednio przystosowanej, części rekreacyjnej,
- brak (w sali lekcyjnej nr 51) komputera z dostępem do Internetu.

co było niezgodne ze standardami określonymi w odpowiednio w ust. 3 Zalecanych warunków. (dowód: akta kontroli str. 22-24)

1.4. Meble szkolne znajdujące się w obu salach lekcyjnych posiadały oznaczenia numeryczne (naklejki samoprzylepne) zgodne z Polską Normą PN-EN 1729-1. Krzesła i stoliki oznaczone były numerami od 2 do 4, odpowiadając tym samym uczniom Szkoły o wzroście od 108 cm do 159 cm.

Rozmiary mebli szkolnych, jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Szkoły, zostały dobrane „[...] na podstawie pisemnych informacji, sporządzanych raz w semestrze przez pielęgniarkę środowiskową” zawierających dane o wzroście ucznia i informację o przystosowanych dla nich mebli szkolnych. (dowód: akta kontroli str. 22-24, 163-165)

⁵ W tym: dwa oddziały klasy pierwszej (a i b), dwa oddziały klasy drugiej (a i b) oraz trzy oddziały klasy trzeciej (a – c).

⁶ W tym: salę lekcyjną nr 58 (na parterze budynku Szkoły), w której odbywają się zajęcia lekcyjne klasy Ia oraz sale lekcyjne nr 35, 36 i 38 (mieszczące się na I piętrze budynku Szkoły), w których odbywają się w systemie zmianowym zajęcia pozostałych sześciu oddziałów klas I-III.

⁷ Klasa pierwsza w roku szkolnym 2013/2014 podzielona została na dwa oddziały, do których łącznie przyjęto 18 uczniów sześciolletnich (wszystkich do oddziału Ia) oraz 23 uczniów siedmioletnich (wszystkich do oddziału Ib).

⁸ Zjawisko „zmianowości” dotyczyło sześciu z siedmiu oddziałów klas I-III.

Na próbie 50 losowo wybranych informacji dotyczących uczniów klas I-III stwierdzono, iż w 17 przypadkach rozmiar mebli wskazany przez pielęgniarkę środowiskową medycyny szkolnej w sporządzanych informacjach (które stanowiły zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora podstawę do dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów) był nieodpowiedni do wzrostu ucznia i nie odpowiadał Polskiej Normie PN-EN 1729-1. Pielęgniarka środowiskowa sporządzająca ww. informacje wyjaśniła, iż numer mebli szkolnych odnotowywany obok wzrostu ucznia wyznaczano na podstawie liniału wzrostu ucznia, który znajduje się w gabinecie lekarskim Szkoły. (dowód: akta kontroli str. 55-65, 163-165)

1.5. Zabawki i pomoce dydaktyczne, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia⁹ otrzymane w 2010 roku w ramach programu „Radosna Szkoła” zgromadzone zostały w aneksie (pełniącym rolę magazynu) łączącym sale lekcyjne nr 51 i 58 na parterze budynku Szkoły. (dowód: akta kontroli str.135-146, 163-165)

1.6. Na terenie Szkoły znajduje się duży plac zabaw¹⁰ przeznaczony dla uczniów z klas I-III, zbudowany w 2011 r. w ramach programu „Radosna Szkoła”. Plac zabaw jest ogrodzony od przestrzeni ogólnodostępnej. Na placu zabaw nie występowały niebezpieczne elementy. Huśtawki znajdujące się na placu posiadały certyfikaty zgodności z normami. Nawierzchnia placu zabaw była w dobrym stanie. (dowód: akta kontroli str. 22-24, 113-134)

1.7. Uczniom najmłodszym umożliwiono korzystanie ze świetlicy szkolnej (od poniedziałku do piątku w godzinach 7⁰⁰ - 17³⁰), wyposażonej w meble oznaczone zgodnie z Polską Normą PN-EN 1729-1. W roku szkolnym 2013/2014 z zajęć świetlicowych zorganizowanych w Szkole korzystało 164 uczniów (w tym: 147 uczniów klas I-III)¹¹. (dowód: akta kontroli str. 27-41)

1.8. W okresie objętym kontrolą uczniom najmłodszym umożliwiono zjedzenie ciepłego posiłku w miejscu do tego przeznaczonym (w stołówce szkolnej), z którego korzystali również pozostali uczniowie Szkoły. Wydawanie posiłków odbywało się w trzech turach¹² w godzinach od 11⁴⁵ do 13¹⁵. W roku szkolnym 2013/2014 z posiłków oferowanych przez stołówkę korzystało łącznie 176 uczniów (w tym: 124 uczniów klas I-III)¹³. (dowód: akta kontroli str. 22-24, 42-54)

1.9. Gorące posiłki, zgodnie z wymogami § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, spożywane były wyłącznie w stołówce szkolnej. Przeprowadzone oględziny wykazały, że w pomieszczeniu stołówki szkolnej nie dostosowano mebli do wzrostu najmłodszych uczniów¹⁴. (dowód: akta kontroli str. 22-24)

1.10. Uczniom klas I-III, stosownie do § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, zapewniono możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w znajdujących się w salach lekcyjnych w szafkach przeznaczonych dla każdego ucznia lub (w przypadku sal lekcyjnych 35 oraz 38) „w regałach znajdujących się w tych salach lub w przyległym do sal aneksie”. (dowód: akta kontroli str. 22-24, 163-165)

1.11. Toalety dla uczniów klas I-III (oddzielne dla chłopców i dziewczynek) znajdowały się: na parterze budynku szkoły, w wydzielonej dla uczniów klas I-III strefie oraz na I piętrze, gdzie brak było takiej strefy. Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły: „[...] nie wyodrębniono oddzielnej strefy dla uczniów najmłodszych ze względu na istniejącą infrastrukturę Szkoły.

⁹ Dz. U. Nr 110, poz. 915, ze zm – dalej: rozporządzenie w sprawie form i zakresu finansowego wsparcia.

¹⁰ Zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 3 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie form i zakresu finansowego wsparcia.

¹¹ W tym: 41 uczniów klasy pierwszej, 49 uczniów klasy drugiej, 57 uczniów klasy trzeciej i 17 uczniów klasy czwartej.

¹² W pierwszej turze (11⁴⁵-12²⁵) posiłek spożywali sześciolatki z oddziału przedszkolnego oraz klasy Ia, natomiast w dwóch kolejnych turach (12²⁵-12⁵⁰ oraz 12⁵⁰-13¹⁵) pozostali uczniowie Szkoły zgodnie z zestawieniem dołączonym do akt kontroli (akta kontroli str. 100). W przypadku większej liczby uczniów przypisanych do danej tury obiadowej, niż miejsc dostępnych w stołówce (88) zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora „wydawane są w pierwszej kolejności posiłki uczniom najmłodszym, [...] a następnie uczniom ze starszych klas (po sukcesywnym opuszczaniu stołówki przez uczniów młodszych)”

¹³ W tym: 39 uczniów oddziałów klasy pierwszej, 40 uczniów oddziałów klasy drugiej oraz 45 uczniów oddziałów klasy trzeciej.

¹⁴ Wszystkie meble znajdujące się w stołówce (22 stoły i 88 krzesel) były jednakowego rozmiaru i nie zostały oznaczone numerami zgodnymi z Polską Normą PN-EN 1729-1.

W następnym roku szkolnym planowane jest zorganizowanie sześciu oddziałów klas I-III (o jeden oddział mniej niż w bieżącym roku szkolnym) w związku z tym będzie możliwość umieszczenia dwóch klas pierwszych w osobnym skrzydle szkoły”.

(dowód: akta kontroli str. 22-24, 170-171)

Ogłędziny jednej z łazienek, wykazały, że stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny uczniom zapewniono ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Urządzenia sanitarnohigieniczne utrzymane były w czystości i w stanie sprawności technicznej. Dyrektor Szkoły wyjaśniła dodatkowo, że w celu dostosowania pomieszczeń sanitarnych zostały obniżone umywalki, wymienione sedesy na mniejsze oraz „[...] na bieżąco prowadzone jest monitorowanie stanu łazienek przeznaczonych dla uczniów sześciolletnich przez pracowników, którym powierzono konserwację urządzeń sanitarnych”.

(dowód: akta kontroli str. 22-24, 166-167)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, że:

1. W 17 przypadkach rozmiar mebli szkolnych w salach lekcyjnych był nieodpowiedni do wzrostu ucznia i nie odpowiadał Polskiej Normie PN-EN 1729-1.

Meble szkolne dostosowywane były na podstawie pisemnych informacji sporządzanych przez pielęgniarkę środowiskową sporządzającą informacje o wzroście uczniów i dostosowanym rozmiarze mebli szkolnych, która wyjaśniła, iż numer mebli szkolnych odnotowywany obok wzrostu ucznia wyznaczano na podstawie „miarki wzrostu (liniału wzrostu ucznia), który od lat znajduje się w gabinecie lekarskim Szkoły”.

(dowód: akta kontroli str. 55-65)

2. Stołówka szkolna nie była wyposażona w stoły i krzesła dostosowane zgodnie z wymogami ergonomii do wzrostu najmłodszych uczniów. W stołówce znajdowały się meble jednakowego rozmiaru, nie oznaczone numerami zgodnymi z Polską Normą PN-EN 1729-1.

Było to niezgodne z postanowieniami § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, w myśl którego sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły lub placówki, dostosowuje się do wymagań ergonomii.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w miarę posiadania środków finansowych „planuje dołożyć wszelkich starań, aby dostosować pomieszczenie jadalni szkolnej do wymogów ergonomii”.

(dowód: akta kontroli str. 22-24, 163-165)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi NIK dotyczą: braku na wyposażeniu sali lekcyjnej (nr 51 - klasa Ia) komputera z dostępem do Internetu; braku wyodrębnienia w sali lekcyjnej (nr 35 - klasy Ib i IIa) części rekreacyjnej. Nie osiągnięto tym samym standardów określonych w ust. 3 „Zalecanych warunków”. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że przewiduje „[...] w miarę posiadania środków dostosowanie sal lekcyjnych i innych pomieszczeń do zalecanych warunków”

(dowód: akta kontroli str. 22-24, 163-165)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca ponadto uwagę, iż w przestrzeni szkolnej nie zostało wyodrębnione miejsce zabaw. Jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły zabawki i pomoce dydaktyczne „[...] przenoszone są do sal lekcyjnych, gdzie następnie w wyodrębnionej części rekreacyjnej dzieci wykorzystują je w trakcie zabaw”. W przypadku sal, w których nie wyodrębniono części rekreacyjnej dzieci korzystają z zabawek i pomocy dydaktycznych przy stołeczkach szkolnych, na forum szkoły lub placu zabaw. Dyrektor Szkoły wyjaśniła ponadto, że w najbliższym okresie planuje zorganizowanie miejsca zabaw w jednym z pomieszczeń (nr 16) w świetlicy szkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 22-24, 163-165)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Szkoły w zakresie zapewnienia warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich.

2. Zapewnienie przez szkołę warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześciolletnich

Opis stanu faktycznego

2.1. W roku szkolnym 2013/2014 liczba uczniów w poszczególnych oddziałach klasy pierwszej wynosiła odpowiednio: w klasie Ia (sześciolatków) 18 uczniów oraz w klasie Ib (siedmiolatków) 23 uczniów¹⁵. (dowód: akta kontroli str. 80)

2.2. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustawy¹⁶, w roku szkolnym 2014/2015 Dyrektor Szkoły zaplanował utworzenie dwóch oddziałów (jeden oddział sześciolatków i jeden siedmiolatków) klasy pierwszej liczących po 25 uczniów. (dowód: akta kontroli str.11-21)

2.3. Edukację w oddziałach klas I-III w roku szkolnym 2013/2014 powierzono jednemu nauczycielowi (wychowawcy klasy)¹⁷, z wyjątkiem zajęć komputerowych, religii, języka angielskiego i wychowania fizycznego. (dowód: akta kontroli str. 11-21, 74)

2.4. W roku szkolnym 2013/2014 z opieki świetlicowej korzystało łącznie 164 uczniów, w tym 147 uczniów klas I-III (co zostało opisane w rozdziale 1.7. niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Zorganizowano sześć stałych grup wychowawczych¹⁸. Uczniowie z oddziałów klasy pierwszej zostali przyporządkowani odpowiednio: a) uczniowie z klasy Ia - do grupy świetlicowej nr 2 (liczącej łącznie 18 uczniów, wyodrębnionej jedynie dla uczniów ww. oddziału); b) uczniowie z klasy Ib - do grupy świetlicowej nr 3 (liczącej łącznie 39 uczniów, składającej się z 23 uczniów klasy pierwszej i 16 uczniów klasy trzeciej). (dowód: akta kontroli str. 27-41,169-171)

2.5. Zajęcia w Szkole w oddziałach klasy pierwszej w bieżącym roku szkolnym zostały zorganizowane w następujący sposób:

- w przypadku klasy Ia zastosowany został indywidualny system zajęć dydaktycznych, umożliwiający adaptację uczniów do warunków szkolnych. Czas trwania zajęć i przerw ustalany jest indywidualnie przez wychowawcę klasy, zgodnie z § 6 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutów szkół publicznych,
- w przypadku klasy Ib zastosowany został tradycyjny system zajęć dydaktycznych (45 minutowa lekcja – przerwa – 45 minutowa lekcja – przerwa).

Zgodnie z § 29 pkt. 2 Statutu Publicznej Sześciolletniej Szkoły Podstawowej w Warszawie „Tygodniowy rozkład zajęć klas I-III określa ogólny przydział czasu na poszczególne zajęcia wyznaczone ramowym planem nauczania: szczegółowy rozkład zajęć ustala nauczyciel” Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zastosowanie w klasie Ib tradycyjnego systemu zajęć dydaktycznych wynikało „[...] ze względu na warunki lokalowe szkoły odrębną salę lekcyjną zapewniono tylko dla klasy Ia (sześciolatki), dzięki temu pracują w systemie nielekcyjnym. Natomiast klasa Ib dzieli salę z klasą IIa (uczniowie z jednego rocznika) Praca w klasie Ib systemem nielekcyjnym jest niemożliwa ze względu na sąsiedztwo innych klas. Uczniowie z klas wyższych zakłócałyby ciszę i utrudniałyby pracę uczniom klasy Ib. W związku z tym była konieczność włączenia uczniów klasy Ib do systemu lekcyjnego”.

(dowód: akta kontroli str. 166-167)

2.6. Uczniowie oddziałów klasy pierwszej, podobnie jak pozostali uczniowie Szkoły, korzystali (raz w tygodniu) ze szkolnej pracowni komputerowej wyposażonej łącznie w 19 stanowisk komputerowych (18 dla uczniów oraz jedno dla nauczyciela) z dostępem do Internetu. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w ramach posiadanych środków w przyszłości zamierza sukcesywnie dokupować sprzęt komputerowy, tak aby każde dziecko pracowało przy osobnym stanowisku komputerowym. (dowód: akta kontroli str. 22-24, 163-165)

2.7. W roku szkolnym 2013/2014 w Szkole zapewniono uczniom oddziałów klasy pierwszej uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych¹⁹, a mianowicie:

¹⁵ Nie przekraczała tym samym liczby 26 uczniów, tj. określony w ust. 4 Zalecanych warunków.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 1265.

¹⁷ Zgodnie z ust. 6 Zalecanych warunków.

¹⁸ Z czego pięć grup (grupy świetlicowe nr 2-6) dla uczniów klas I-IV oraz jedna grupa świetlicowa (grupa nr 1) dla dzieci z oddziału przedszkolnego.

¹⁹ Zajęcia organizowane przez wychowawców klas (w ramach dodatkowych godzin wynikających z art. 42 ust. 2 pkt. 2 Karty Nauczyciela), terapeutę oraz logopedę.

- w przypadku klasy Ia: siedmiu z 18 uczniów klasy (38%) uczęszczało na zajęcia wyrównawcze, ośmiu (44%) na zajęcia pozalekcyjne „Matematyka na wesoło”, trzech uczniów (17%) na zajęcia terapii pedagogicznej prowadzonych dla osób z trudnościami w zdobywaniu wiedzy oraz ośmiu (44%) na zajęcia logopedyczne,
- w przypadku klasy Ib: 11 z 23 uczniów klasy (47%) uczęszczało na zajęcia wyrównawcze, 11 (47%) na zajęcia pozalekcyjne „Czytam i piszę – trening umiejętności pierwszoklasisty”, jeden uczeń (4%) na zajęcia terapii pedagogicznej prowadzonych dla osób z trudnościami. (dowód: akta kontroli str. 66-71)

2.8. Pomimo wydzielenia na parterze budynku oddzielnej strefy dla uczniów klas I-III, to jednak nauczanie uczniów z klasy Ib odbywało się w ogólnodostępnej strefie, co nie było korzystnym rozwiązaniem wpływającym na budowanie poczucia bezpieczeństwa w Szkole wśród najmłodszych uczniów. Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że nie wyodrębniono oddzielnej strefy dla uczniów najmłodszych ze względu na istniejącą infrastrukturę Szkoły, ale w następnym roku szkolnym planowane jest umieszczenie dwóch klas pierwszych w osobnym skrzydle szkoły. (dowód: akta kontroli str. 170-171)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zorganizowaniu grup świetlicowych, których liczebność przekraczała normę określoną w § 7 ust. 1 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów szkół publicznych. Stwierdzono, że w przypadku czterech z pięciu grup świetlicowych zorganizowanych dla uczniów klas I-IV liczebność grup wahała się od 36 do 39 uczniów, przekraczając tym samym dopuszczalną liczbę 25 uczniów. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że pomimo podziału uczniów na grupy świetlicowe przekraczające liczbę określoną ww. rozporządzeniem „w rzeczywistości (ze względu na rotację uczniów w obrębie grup świetlicowych) liczba uczniów na jednego wychowawcę w poszczególnych godzinach nie przekracza 25”. (dowód: akta kontroli str. 27-41, 169-171)

Badaniu w zakresie liczby uczniów przypadających na jednego opiekuna świetlicy szkolnej poddano próbę obejmującą zapisy dzienników świetlicy szkolnej z dwóch losowo wybranych miesięcy roku szkolnego 2013/2014²⁰. Stwierdzono, że liczba uczniów w świetlicy w pięciu przypadkach (w dniach 4.12.2013r., 18.12.2013r., 8.01.2014r., 15.01.2014r. i 22.01.2014r. pomiędzy godziną 8⁰⁰, a 9⁰⁰) przekraczała dopuszczalne 25 osób i wynosiła od 29 do 38 uczniów w przeliczeniu na jednego wychowawcę świetlicowego.

(dowód: akta kontroli str. 31-41)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż liczba stanowisk w pracowni komputerowej Szkoły (18 stanowisk przeznaczonych dla uczniów) nie była wystarczająca w stosunku do liczby uczniów klasy Ib, liczącej w roku szkolnym 2013/2014 23 uczniów. Zgodnie z ust. 11 Zalecanych warunków, zaleca się, aby uczeń miał do dyspozycji osobny komputer z dostępem do Internetu. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w ramach możliwości i posiadanych środków w przyszłości zamierza sukcesywnie dokupować sprzęt komputerowy, tak aby każde dziecko pracowało przy osobnym stanowisku komputerowym.

(dowód: akta kontroli str. 22-24, 163-165)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca ponadto uwagę, że pomimo, iż w Szkole wyodrębniono strefę dla uczniów najmłodszych, zajęcia dydaktyczne klasy Ib odbywały się poza tą strefą, tj. na pierwszym piętrze budynku Szkoły (gdzie odbywały się także zajęcia klas IV-VI), co można uznać za niesprzyjające budowaniu poczucia bezpieczeństwa uczniów klas najmłodszych. Należy jednak zwrócić uwagę, iż od roku szkolnego 2014/2015 Dyrektor Szkoły planuje zorganizowanie zajęć dydaktycznych wszystkim uczniom oddziałów klasy pierwszej w wyodrębnionej w przestrzeni Szkoły strefie dla uczniów najmłodszych.

(dowód: akta kontroli str. 170-171)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Szkoły w zakresie zapewnienia warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześciolatków.

Ocena cząstkowa

²⁰ Miesiące: grudnia 2013r. i stycznia 2014r.

3. Zapewnianie odpowiedniej kadry nauczycieli do edukacji uczniów sześcioletnich

Opis stanu faktycznego

3.1. Na rok szkolny 2014/2015 zaplanowano utworzenie sześciu oddziałów klas I-III. W Szkole zatrudniona była wystarczająca ilość nauczycieli (14), z wykształceniem wyższym magisterskim w zakresie pedagogiki wczesnoszkolnej, tj. posiadających kwalifikacje wymagane do nauczania wczesnoszkolnego, zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli²¹.

(dowód: akta kontroli str. 74)

3.2. W roku szkolnym 2013/2014 nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego nie uczestniczyli w formach doskonalenia zawodowego z zakresu metodyki pracy z dziećmi sześcioletnimi²². Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że „[...] na przestrzeni ostatnich lat wszyscy nauczyciele nauczania pracujący w edukacji wczesnoszkolnej zostali przeszkoleni do pracy z dziećmi sześcioletnimi, uczestnicząc w różnych formach doskonalenia zawodowego”, a w bieżącym roku szkolnym nie wykazywali potrzeby korzystania z dodatkowych szkoleń w tym zakresie. Jak ustalono, we wcześniejszych latach szkolnych, ośmiu nauczycieli nauczania wczesnoszkolnego brało udział w szkoleniach w ww. zakresie, w tym w roku szkolnym 2012/2013 pięciu nauczycieli uczestniczyło w 20 godzinnym szkoleniu „Uczeń 6-letni w mojej klasie”. (dowód: akta kontroli str. 90-91, 94-112, 163-165)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność jednostki w zakresie zapewnienia odpowiedniej kadry do edukacji uczniów sześcioletnich.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²³, wnosi o:

- 1) Dostosowanie mebli będących na wyposażeniu sal lekcyjnych oraz stołówki szkolnej, w związku z wymogami ergonomii, do wzrostu najmłodszych uczniów, zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w szkołach,
- 2) Zorganizowanie grup świetlicowych o liczebności zgodnej z wymogami § 7 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutów szkół publicznych,
- 3) Podjęcie działań w celu dostosowania warunków istniejących w Szkole do standardów określonych w ust. 3 i 11 Zalecanych warunków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

²¹ Dz. U. z 2013 r. 1207 ze zm.

²² Szkolenia w powyższym zakresie na rok szkolny 2013/2014 nie zostały przewidziane w zatwierdzonym na bieżący rok planie szkoleń.

²³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 5 czerwca 2014 r.

Kontroler
Mariusz Lenkiewicz
inspektor kontroli państwowej

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis

.....
podpis